میراث

آثار باستانی گچساران مرهمی از جنس مرمت می‌خواهد

آثار تاریخی شهرستان گچساران که یادگار دوره‌های ساسانی، صفوی و اسلامی هستند، این روزها زیر فشار فرسودگی و گذر زمان قرار دارند. آثاری که هر یک بخشی از حافظه تاریخی منطقه را روایت می‌کنند، اما نبود اعتبار، خطر تخریب را برای آن‌ها جدی‌تر کرده است.شهرستان ۱۵۶ هزار نفری گچساران در جنوب غربی کهگیلویه وبویراحمد با پیشینه‌ای غنی از حضور اقوام، به‌عنوان یکی از کانون‌های مهم آثار تاریخی شناخته می‌شود. این شهرستان در مسیر قدیمی ارتباطی گچساران به بهبهان قرار دارد و به همین دلیل، آثار برجای مانده از دوره‌های مختلف در گوشه و کنار آن دیده می‌شود.

گچساران با مجموعه‌های ارزشمندی همچون آثار تاریخی خیرآباد که یادگار ۳۵۰ سال شکوه و رونق اقتصادی در ایران باستان است همچنان می‌تواند یکی از قطب‌های گردشگری تاریخی جنوب کشور باشد، مشروط بر آنکه مرمت و حفاظت از بناهای ارزشمند آن در اولویت قرار گیرد.

۲۵ اثر در مرز فرسایش

رئیس اداره میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی گچساران گفت: اکنون ۲۵ اثر تاریخی ثبت شده در فهرست ملی در وضعیت آسیب‌پذیر قرار دارند که برای جلوگیری از تخریب، نیازمند مرمت فوری هستند. این آثار شامل کاروانسراها، قلعه‌ها، بناهای سنگی و پل‌های تاریخی است که برخی از آن‌ها از مهم‌ترین نمادهای هویتی منطقه محسوب می‌شوند.

صادق ماندنی‌زاده در گفت‌وگو با خبرنگار ایرنا اعلام کرد: کاروانسرای خان‌عوض صفوی، قلعه آرو کهنه، کوشک گدنگون، گنبد لیشتر، گنبد باباکلان، پل خیری و محمدخان و قلعه شامبراکان از بناهای مهمی هستند که در سال‌های اخیر آسیب‌های قابل توجهی دیده‌اند. کارشناسان هشدار می‌دهند اگر این بناها به زودی مرمت نشوند، بخشی از ارزش تاریخی خود را از دست می‌دهند.

ماندنی‌زاده با اشاره به نیاز مالی برای مرمت این آثار اظهار کرد: برای بازسازی و مرمت ۲۵ اثر در معرض خطر، بیش از ۲۰۰ میلیارد ریال اعتبار لازم است. وی ادامه داد: نبود تخصیص به‌موقع اعتبار از مهم‌ترین چالش‌های اداره میراث فرهنگی در سال‌های اخیر بوده است.

گچساران، گنجینه‌ای با ۱۳۸ اثر ملی

ماندنی‌زاده تصریح کرد: در گچساران بیش از ۲۳۸ اثر تاریخی شناسایی شده که از این میان ۱۳۸ اثر در فهرست ملی به ثبت رسیده‌اند و این آثار بیشتر مربوط به دوره‌های اسلامی، صفوی و ساسانی هستند. وی افزود: چهارطاقی خیرآباد، پل ساسانی خیرآباد، کوشک گدنگون، گنبد لیشتر و کاروانسرای خان‌عوض لیشتر از مهم‌ترین آثار ثبت شده این شهرستان به شمار می‌روند.

حفاظت از طریق تعیین حریم

یکی دیگر از اقدام‌های مهم میراث فرهنگی در سال‌های اخیر تعیین حریم بناهای تاریخی است که به گفته مسئولان، زمینه حفاظت اصولی‌تر را فراهم می‌کند. رئیس اداره میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی گچساران گفت: تاکنون ۵۵ اثر تاریخی در گچساران تعیین حریم شده‌اند، اقدامی که نقش مهمی در جلوگیری از ساخت‌وسازهای غیرمجاز در اطراف آثار دارد.

میراثی که با مردم زنده می‌ماند

ماندنی‌زاده اظهار کرد: حفاظت از آثار تاریخی تنها با مشارکت مردم امکان‌پذیر است و نهادینه کردن فرهنگ حفاظت از میراث تاریخی در میان مردم، مهم‌ترین رویکرد ماست. وی ادامه داد: این آثار بخشی از هویت و تاریخ مشترک ما هستند و نگهداری از آن‌ها نیازمند همراهی عمومی است.

آثار باستانی گچساران، از کتیبه‌ها و تپه‌های تاریخی تا بناهای سنگی و یادگارهای معماری، همچون ورق‌هایی از کتاب گذشته‌اند که روایتگر پیوند انسان با سرزمین خود هستند. حفاظت از این میراث، به‌معنای پاسداری از حافظه جمعی و ریشه‌های فرهنگی ملت است؛ چراکه هر تخریب یا فراموشی، رشته‌ای از این پیوند را می‌گسلد.

«بازارچه‌های مرزی» موتور محرکه اقتصاد محلی هستند

اقتصاد در لبه مرز

گروه استان‌ها| مناطق مرزی از جمله مکان‌های جغرافیایی هستند که با وجود ظرفیت‌های بالا، گاهی نادیده گرفته شده‌اند. توسعه و امنیت، در مناطق مرزی تأثیرات متقابلی دارند و مناطق توسعه‌یافته از ضرایب امنیتی بالاتری برخوردارند. به اعتقاد صاحب‌نظران کشورهایی در آینده موفق خواهند بود که قادر باشند مشکلات جمعیتی خود را به حداقل رسانده و با استفاده از راهکارهای مختلف، جمعیت را به ماندن در نواحی مرزی وزادگاهشان تشویق و ترغیب کنند.

این در حالی است که انزوای جغرافیایی مناطق مرزی و توسعه‌نیافتگی آن‌ها در ابعاد اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی از عمده‌ترین موانع دستیابی به این مهم است. به اعتقاد بسیاری از کارشناسان، بازارچه‌های مرزی یکی از گام‌های مؤثر برای نگهداشت جمعیت و ایجاد اشتغال در مناطق مرزی بوده و در واقع به‌عنوان نمادی نوین که توانایی حل مشکلات مناطق مرزی را دارند، عمل می‌کنند.

بهرامی جاف، شیوراک و مازندرانی در تحقیقی با عنوان «تحلیل کارکرد بازارچه مرزی در توسعه مناطق مرزی» نشان دادند این بازارچه‌ها با اهدافی نظیر ایجاد اشتغال و تأمین معیشت ساکنان این مناطق و افزایش امنیت مرزها شکل می‌گیرند، اما نمی‌توان ادعا کرد این اهداف تاکنون به صورت واقعی تحقق یافته و اداره این بازارچه‌ها منجر به رونق اقتصادی مناطق شهری و روستایی محدوده‌های مرزی شده است.

به گفته آنان، ایجاد بازارچه مرزی یکی از راهبردهای توسعه اقتصادی، فضایی برای رفع تبعیض و توزیع عادلانه ثروت در نواحی مرزی است که موجب اشتغال، کاهش مهاجرت جمعیت از مرزها، قانونمند کردن ترددها، کاهش قاچاق کالا، استفاده از منابع مشترک کشورهای همسایه، توسعه و امنیت پایدار منطقه و کاهش تنش‌های سیاسی دو کشور با افزایش مبادلات کالا و کم کردن فاصله مرکز پیرامون اقتصادی و در نهایت استفاده بهتر از اقتصاد فضا می‌شود.

بازارچه‌های مرزی به تثبیت رسیدند

با توجه به اهمیت انکارناپذیر و نقش بازارچه‌های مرزی در تحکیم اقتصاد مرزنشینان و ارتقای امنیت پایدار، در سال گذشته توجه ویژه‌ای از سوی مجریان به این حوزه در برخی مناطق صورت گرفته است. در این راستا مدیر بازارچه‌های مرزی استانداری سیستان و بلوچستان در چند روز گذشته در نشست کارویژه مرز و شورای ساماندهی مبادلات مرزی سیستان و بلوچستان عنوان کرد: با ثبت بیش از ۳ میلیون تن مبادلات و ۱۳۸ هزار تردد کامیونی در سال گذشته، بازارچه‌های مرزی استان به مرحله تثبیت جایگاه در تجارت کشور رسیده‌اند که نشان از توسعه این مرزها در ابعاد مختلف دارد.

حمیدرضا شهرکی در ادامه بیان کرد: بیش از ۳ میلیون تن مبادلات و ۱۳۸ هزار تردد کامیونی در ۱۴ بازارچه مرزی سیستان و بلوچستان در سال گذشته ثبت شده که ارزش این مبادلات حدود یک میلیارد و ۲۶۰ میلیون دلار بوده است و وضعیت تجارت مرزی سیستان و بلوچستان نسبت به سال گذشته در سطحی پایدار ادامه دارد.

راه‌اندازی بازارچه‌های مرزی در غرب کشور

احمد کرمی، استاندار ایلام نیز با اشاره به تلاش‌های انجام گرفته در زمینه فعال‌سازی مرز «چیلات» پس از ۲۲ سال، خاطرنشان کرد: برای بازسازی، جاده‌سازی و تکمیل زیرساخت‌های این مرز بیش از ۱۵۰ میلیارد تومان سرمایه‌گذاری شده است، زیرساخت‌هایی مانند فیبر نوری و برق‌رسانی انجام شده و در طراحی‌های جدید، از ظرفیت هوشمندسازی بهره می‌بریم.

منوچهر حبیبی، استاندار کرمانشاه نیز از مرز «شیخ‌صله» به عنوان یکی از مرزهای باظرفیت استان نام برد و افزود: این مرز از سمت ایران رسمی شده و لازم است از سمت طرف عراقی نیز به رسمیت شناخته شود که این مهم باید توسط معاونت‌های سیاسی و اقتصادی استانداری پیگیری شود.

لقمان خسروپور، فرماندار پیرانشهر نیز در نشستی با تأکید بر نقش راهبردی مرز تمرچین در توسعه اقتصادی منطقه گفت: در راستای تحقق اشتغال پایدار، استفاده حداکثری و هدفمند از ظرفیت‌های مرز تمرچین را با جدیت دنبال می‌کنیم.

در ادامه به نقش و اهمیت بازارچه‌های مرزی در توسعه متوازن اقتصادی، اشتغال‌زایی پایدار برای جوامع بومی، کاهش قاچاق و ساماندهی ترددهای فرامرزی، بهره‌مندی از منابع مشترک با همسایگان و در نهایت تحکیم امنیت و کاهش تنش‌های سیاسی در مناطق حساس مرزی به عنوان مهم‌ترین عوامل انکارناپذیر و تأثیرپذیر پس از ایجاد و رونق بازارچه‌های مرزی می‌پردازیم.

اقتصاد مرزنشینان و ایجاد اشتغال

بازارچه‌های مرزی به عنوان یکی از مؤثرترین ابزارهای توسعه محلی، نقش حیاتی در بهبود معیشت و توانمندسازی اقتصادی ساکنان مناطق مرزی ایفا می‌کنند. این بازارها با فراهم آوردن بستری برای انجام مبادلات تجاری در مقیاس کوچک و متوسط، به طور مستقیم هزاران شغل پایدار در بخش‌های حمل و نقل، انبارداری، فروشندگی و خدمات وابسته ایجاد می‌کنند. مرزنشینان که پیش‌تر اغلب با مشکل بیکاری فصلی دست و پنجه نرم می‌کردند، می‌توانند با سرمایه‌گذاری‌های اندک به درآمد منظم و روزانه دست یابند. این جریان مستمر درآمد موجب افزایش قدرت خرید خانوارهای مرزنشین و رونق کسب‌وکارهای محلی در پشت مرزها نیز می‌شود. به این ترتیب، بازارچه‌های مرزی به موتور محرکه اقتصاد مقاومتی و اشتغال‌زایی در نقاط دورافتاده تبدیل شده‌اند.

کاهش مهاجرت جمعیت از مرزها

بازارچه‌های مرزی با ایجاد فرصت‌های شغلی و درآمدزایی پایدار، نقش بازدارنده قوی در برابر موج مهاجرت‌های روستایی- شهری دارند و مانع خالی شدن مناطق مرزی از سکنه می‌شوند. وقتی جوانان مرزنشین می‌بینند که می‌توانند در زادگاه خود با فعالیت و درآمد مناسب، شرافتمندانه زندگی کنند، دیگر دلیلی برای تحمل هزینه‌های سنگین زندگی در شهرهای بزرگ و دوری از خانواده ندارند. این امر به ویژه برای جلوگیری از تمرکز بیش از حد جمعیت در کلانشهرها و همچنین حفظ تعادل جمعیتی در نقاط راهبردی مرزی حائز اهمیت است.

قانونمند کردن ترددها

یکی از مهم‌ترین کارکردهای بازارچه‌های مرزی، ساماندهی و قانونمند کردن رفت و آمدهای فرامرزی است که پیش‌تر اغلب به صورت سنتی، پراکنده و خارج از چارچوب نظارت انجام می‌شد. این بازارها با تعریف مسیرهای مشخص، ساعات کاری معین و تشریفات گمرکی ساده، تمامی ترددهای تجاری و مسافرتی را تحت ضابطه و قاعده درمی‌آورند. به این ترتیب، جابه‌جایی کالا و افراد از مجرای رسمی و قابل رصد انجام شده و هر دو طرف از حقوق قانونی خود برخوردار می‌شوند. وجود سازوکار ثبت و پیگیری مبادلات، علاوه بر شفافیت اقتصادی، به دولت‌ها امکان می‌دهد جریان تجارت را مدیریت و مالیات‌های مربوط را دریافت کنند.

کاهش قاچاق کالا

بازارچه‌های مرزی با فراهم آوردن امکان تجارت رسمی، آسان و کم‌هزینه، به عنوان یک راهکار عملی و مؤثر برای مبارزه با پدیده شوم قاچاق کالا عمل می‌کنند. زمانی که مرزنشینان بتوانند نیازهای معیشتی و تجاری خود را از طریق یک کانال قانونی و با تعرفه‌های ترجیحی یا مشوق‌های گمرکی تأمین کنند، دیگر تمایلی به ریسک‌پذیری در مسیرهای قاچاق و رویارویی با نیروهای انتظامی ندارند. این بازارها با کاهش اختلاف قیمت بین دو طرف مرز (از طریق عرضه منظم و رسمی کالا)، انگیزه‌های سوداگرانه برای قاچاق سازمان‌یافته را به شدت کاهش می‌دهند.

استفاده از منابع مشترک کشورهای همسایه

بازارچه‌های مرزی بستری ایده‌آل برای بهره‌برداری بهینه و صلح‌آمیز از منابع مشترک (مانند آب، ماهی، مراتع و...) و همچنین ظرفیت‌های مکمل اقتصادی دو کشور همسایه را فراهم می‌کنند. این بازارها امکان داد و ستد محصولاتی را می‌دهند که هر کشور در تولید آن‌ها مزیت نسبی دارد؛ مثلاً یک طرف مرز ممکن است در تولید محصولات کشاورزی و طرف دیگر در تولید صنایع دستی یا کالاهای صنعتی تخصص داشته باشد. همچنین در مناطق دارای دریاهای مشترک یا رودخانه‌های مرزی، این بازارها می‌توانند محلی برای عرضه منظم محصولات شیلاتی یا کشاورزی حاصل از همکاری مشترک باشند. به این ترتیب، بازارچه‌های مرزی به محلی برای ترجمه «همکاری اقتصادی» به «همزیستی مسالمت‌آمیز» تبدیل می‌شوند.

کاهش تنش‌های سیاسی بین کشورهای هم‌مرز

ایجاد بازارچه‌های مرزی فراتر از یک اقدام صرفاً اقتصادی، یک ابتکار سیاسی هوشمندانه برای تحکیم صلح و ثبات در مناطق حساس است. این بازارها با ایجاد وابستگی متقابل اقتصادی، هزینه‌های سیاسی هر گونه تنش یا درگیری را برای هر دو طرف به شدت افزایش می‌دهند؛ زیرا اختلال در مبادلات تجاری به معنای از دست دادن منافع ملموس برای تاجران و شهروندان هر دو کشور است. تداوم تعاملات مثبت در سطح بازارچه، اعتمادسازی تدریجی را به همراه داشته و فضای گفت‌وگو و همکاری را حتی بر سر موضوعات دشوار سیاسی فراهم می‌کند.

امنیت مرزها

بازارچه‌های مرزی با «انسانی کردن» و «اقتصادی کردن» فضای مرزها، به طور مستقیم و غیرمستقیم به ارتقای امنیت پایدار در این مناطق راهبردی کمک می‌کنند. وقتی مرزها از یک خط سخت و خصمانه صرف، به محلی برای تبادل روزانه کالا، فرهنگ و ارتباطات انسانی تبدیل می‌شوند، انگیزه برای اقدام‌های خرابکارانه یا نفوذهای غیرقانونی به شدت کاهش می‌یابد. به عبارت دیگر، یک مرز پررونق و زنده، به طور طبیعی مرزی امن‌تر از مرزی بسته و خفقان‌آور خواهد بود.

هشدار

سد الیگودرز در آستانه سرریز شدن

فرماندار الیگودرز گفت: سد رودبار شهرستان الیگودرز در استان لرستان با توجه به بارندگی‌های اخیر و افزایش دما در روزهای پیش‌رو، به مرحله سرریز طبیعی نزدیک شده و احتمال افزایش سطح آب در رودخانه‌های پایین‌دست وجود دارد.

به گزارش روابط عمومی فرمانداری الیگودرز، مهدی اداوی با اشاره به شرایط جوی اخیر اظهار کرد: سد رودبار با توجه به بارش‌های گذشته، روند افزایش دما و ذوب شدن برف در ارتفاعات، در وضعیت سرریز طبیعی قرار گرفته است.

وی افزود: این وضعیت موجب افزایش تراز آب در رودخانه‌های پایین‌دست خواهد شد و هر گونه حضور و فعالیت در حاشیه رودخانه‌ها از جمله اتراق، ماهی‌گیری، شنا و چرای احشام می‌تواند خطرات جدی برای شهروندان داشته باشد.

وی با تأکید بر ضرورت رعایت نکات ایمنی از سوی اهالی منطقه، عشایر و گردشگران تصریح کرد: لازم است افراد از هر گونه حضور و فعالیت در نزدیکی رودخانه‌ها در روزهای آینده به طور جدی خودداری کنند.

جدول ۹۴۳۷

طراح: محمدرضا علی‌زاده zadehalireza@gmail.com

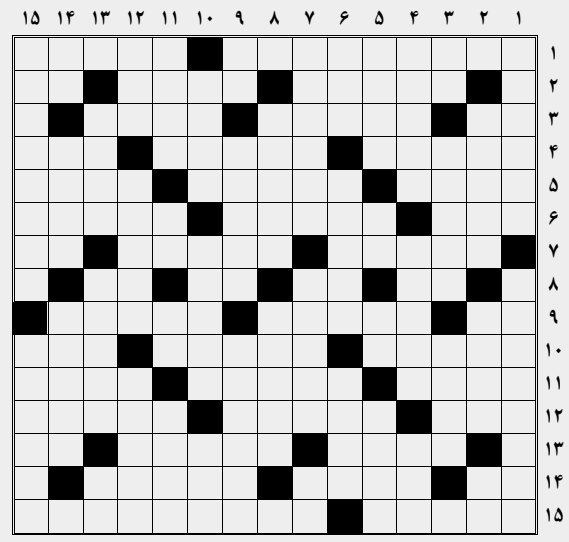

افقی

۱. در این نوع صندوق حمایتی، سرمایه بیمه‌شده به‌طور یک‌جا یا به‌صورت مستمری به بیمه‌گذار یا به شخص ثالثی که وی تعیین کرده پرداخت می‌شود - برجسته ۲. به‌راستی - فرمان کشتی - حیات ۳. مظهر تاریکی - رنگین‌کمان - دشمن ریشه ۴. از پرتاب شدن شن، ماسه، گِل، سنگ یا آب روی زمین به هوا در زمان حرکت وسیله نقلیه جلوگیری می‌کند - به‌صورت تاول‌های ریز روی لب بروز می‌کند - لیست غذای رستوران ۵. بغل - دوستان - سنن ۶. صوت تنبیه - شهری در آلمان - خبرگزاری کار ایران ۷. سروری - ماما - صوت نفرت ۸. مایه حیات - خاندان - ابر زمینی - لحظه ۹. عزیز عرب - طبیعی - گاهی پس از فلان می‌آید ۱۰. خراب - حشره مولد عسل - ناپخته ۱۱. نوعی زیرانداز - نقصان - روحانی مبارز هم‌عصر رضاخان ۱۲. هوش - دستگاهی در موسیقی سنتی ایرانی - سروری ۱۳. نمایش‌نامه غم‌انگیز - رقص سنتی مردم برزیل - کجاست؟ ۱۴. از اقمار مشتری - یاخته - شاعر نوگرای شیلیایی برنده جایزه نوبل ۱۵. از صنایع دستی ایرانی به‌خصوص استان یزد و شهر میبد - پوشیده

عمودی

۱. محل انجام تمرینات ورزشی - ماده‌ای خمیری شکل از جنس رزین هم‌رنگ دندان که روی دندان فرم داده و به کمک اشعه مخصوص سفت می‌شود ۲. قومی اروپایی ترک‌تبار - بلندمرتبه - پرحرفی ۳. ابر زمینی - از لوازم هندسی مثلث شکل - واحد طول ۹۰ سانتیمتری ۴. محفل - درختی با چوبی محکم و سیاه‌رنگ - طناب ۵. زیارت‌کننده - فلز الکتریسیته - چاشنی سرخ - ابزار کار بنا ۶. لوس - از پادشاهان بنی‌اسرائیل - نویسنده فرانسوی «طاعون» ۷. قصه و حکایت - ضرورت - گونه برجسته ۸. لولهنگ - اندرون دهان ۹. قلب قرآن - روحانی یهودی - غذایی از ماست و اسفناج ۱۰. از دانه‌های این گیاه روغن و از ساقه‌های آن الیاف تهیه می‌کنند - التیام - مخفف «من‌را» ۱۱. راغب - همگی - خوار و خفیف ۱۲. سیره - از صنایع ادبی - جمع معدن ۱۳. متفق - هدایتگر کشتی - یازده ۱۴. سرود - فیلمی به کارگردانی حامد کلاهداری محصول سال ۱۳۹۰

حل جدول شماره قبل

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	چ	ل	ی	ل	ض	ی	ا	پ	و	ر	■	پ	ا	ل	س
۲	ا	ی	ل	■	ل	ا	ب	ی	■	ا	س	ت	و	ا	ر
۳	م	د	■	ک	ا	ب	ل	■	ر	ه	ر	و	■	ر	گ
۴	■	ر	و	د	ل	■	ه	م	ا	ن	ا	■	گ	و	ر
۵	ه	■	خ	ا	ت	م	■	ق	ش	م	■	ت	ر	س	ا
۶	م	ر	ی	م	■	ل	ب	و	■	ا	ح	ا	د	■	ن
۷	ب	و	م	■	س	ا	ل	ا	د	■	ک	ن	و	ن	■
۸	ر	ن	■	ب	ا	چ	و	■	چ	ر	ی	ک	■	ز	ن
۹	■	ق	ل	ا	ب	■	ا	ر	ا	س	م	■	ن	د	ا
۱۰	ا	■	ن	ف	ر	ت	■	ا	ر	و	■	ک	ی	ک	ر
۱۱	ب	ا	گ	ت	■	ر	ا	س	■	م	ب	ر	م	■	س
۱۲	ا	ب	ر	■	م	ا	م	و	ت	■	ر	و	ی	ش	■
۱۳	د	د	■	ت	ح	و	ل	■	ا	م	ی	ر	■	ا	د
۱۴	ا	س	ک	ا	ل	ر	■	م	ی	ن	ا	■	ل	پ	ه
۱۵	ن	ت	ر	س	■	س	و	س	پ	ا	ن	س	ی	و	ن